

**МАКТАБГАЧА ТА'ЛИМ ТИЗИМИДА ИНГЛİZ TILINI O'RGATISHDA
O'YIN METODINING AHAMIYATI.**

Rajabova Shaxina Jahongir qizi

Student of CSPU

e-mail: abajovashaxina219@gmail.com

Pardayeva Nigora Bekmurodovna

Student of CSPU

abduqayumovavanigora772@gmail.com

Scientific advisor: Aminova Soliha Abduhalimova

Teacher of CSPU

aminovasoliha@gmail.com

ANNOTATSIYA: Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim tizimida ingliz tilini o'rgatishda o'yin metodining ahamiyati yoritiladi. Bolalar tabiatan o'yin orqali yaxshiroq o'rganishlari sababli, ushbu metod ularning tilga bo'lgan qiziqishini oshirish va ta'lim jarayonini yanada samarali qilishga yordam beradi. Tadqiqotda o'yin usullari, ularning bolalar nutqiy rivojlanishiga ta'siri hamda interaktiv darslarning foydasi haqida so'z yuritiladi. O'yin metodidan foydalanish bolalarning eslab qolish qobiliyatini oshirish, kommunikativ ko'nikmalarini shakllantirish va ularni chet tilida muloqot qilishga rag'batlantirishga xizmat qiladi.

KALIT SO'ZLAR: Maktabgacha ta'lim, o'yin metodikasi, ingliz tilini o'rgatish, interaktiv o'qitish, kommunikativ yondashuv, bolalar psixologiyasi, til kompetensiyasi

АННОТАЦИЯ: в данной статье рассматривается значение игровой методики в обучении английскому языку в системе дошкольного образования. Так как дети естественным образом лучше усваивают материал через игру, этот метод способствует повышению их интереса к языку и делает процесс обучения более эффективным. В исследовании анализируются игровые методы, их влияние на речевое развитие детей и

преимущества интерактивных занятий. Использование игровых методик помогает улучшить память детей, развить коммуникативные навыки и мотивировать их к использованию иностранного языка в общении.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: Дошкольное образование, игровая методика, обучение английскому языку, интерактивное обучение, коммуникативный подход, психология детей, языковая компетенция

ANNOTATION: This article explores the importance of the game-based method in teaching English in the preschool education system. Since children naturally learn better through play, this approach enhances their interest in the

language and makes the learning process more effective. The study analyzes different game-based techniques, their impact on children's language development, and the benefits of interactive lessons. The use of game-based learning helps improve children's memory, develop their communication skills, and motivate them to use the foreign language in real-life interactions.

KEYWORDS: Preschool education, game-based methodology, English language teaching, interactive learning, communicative approach, child psychology, language competence.

KIRISH

So‘nggi yillarda maktabgacha ta’limda bolalarning kognitiv va lingvistik rivojlanishini yaxshilash uchun interaktiv va qiziqarli o‘qitish metodologiyalarini integratsiya qilish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Maktabgacha ta’limda ingliz tilini o‘rgatishning eng samarali yondashuvlaridan biri – o‘yin asosida o‘qitish metodidir. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, yosh bolalar tilni tabiiyroq o‘zlashtiradi, agar o‘rganish jarayoni qiziqarli, stresssiz va jalb qiluvchi muhitda amalga oshirilsa. O‘yinlar bolalarga eshitish, gapirish va tushunish ko‘nikmalarini an’anaviy dars usullarining bosimi ostida bo‘limgan holda rivojlantirish uchun dinamik platforma yaratadi. Maktabgacha yoshdagi bolalar eng yaxshi amaliy tajribalar, tadqiqot va o‘yin orqali o‘rganadilar. Katta yoshdagi o‘quvchilar abstrakt grammatik qoidalarga tayanib o‘rganishlari mumkin bo‘lsa, kichik

yoshdagi bolalar yangi tushunchalarni anglash uchun faol ishtirok etish va sensorli tajribaga ehtiyoj sezadilar. O‘yin asosidagi ta’lim rolda o‘ynash, hikoya qilish, qo‘shiqlar, jumboqlar va harakatga asoslangan o‘yinlarni o‘z ichiga oladi, bu esa lug‘at va gap tuzilmalari mustahkamlanishiga yordam beradi Ushbu metodlar til o‘rganishni osonlashtiradi va motivatsiyani oshirib, til ko‘nikmalarining uzoq muddatli saqlanishini ta’minlaydi[^1]. Bundan tashqari, til o‘rganishda o‘yinlardan foydalanish lug‘at boyligini oshirishdan tashqari, kognitiv va ijtimoiy jihatdan ham foydalidir. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, o‘yin asosida o‘qitish bolalarning xotirasi, muammolarni hal qilish qobiliyati va ijtimoiy o‘zaro ta’sir ko‘nikmalarini rivojlantiradi. Bolalar guruhiy faoliyatlarda ishtirok etganlarida, hamkorlik qilish, navbatni kutish va muloqot qilishni o‘rganadilar, bu esa tilni ravon o‘zlashtirish uchun muhim hisoblanadi. Shuningdek, o‘yinlar orqali o‘rganish qiziqish va o‘ziga ishonchni shakllantirib, bolalarga ingliz tilida xatolik qilishdan qo‘rmasdan o‘z fikrlarini ifodalashga yordam beradi. Ushbu maqola maktabgacha ta’limda ingliz tilini o‘rgatishda o‘yin asosidagi metodologiyaning rolini tahlil qilishni maqsad qiladi. Ushbu yondashuvning tilni o‘zlashtirish, ishtirokni oshirish va kommunikativ ko‘nikmalarni rivojlantirishdagi samaradorligi yoritiladi. Bundan tashqari, ta’limiy o‘yinlarning turli shakllari va ularning kichik yoshdagi o‘quvchilarga ta’siri

o‘rganilib, maktabgacha ta’limda interaktiv va qiziqarli o‘qitish strategiyalarini joriy etish bo‘yicha samarali usullar haqida tushunchalar beriladi[^2].

ASOSIY QISM

Maktabgacha ta’lim tizimida ingliz tilini o‘rgatishda o‘yin usulining ahamiyati :

1. O‘quvchilarning faolligi va motivatsiyasini oshirish

Bolalar eng yaxshi o‘yin orqali o‘rganadilar, shuning uchun ingliz tilini o‘rgatishda o‘yin usuli juda samarali hisoblanadi. O‘yinlar bolalarning diqqatini jalb qiladi, dars jarayonini qiziqarli va zavqli qiladi. Qo‘sishqlar aytish, ertaklar aytib berish va rolli o‘yinlar bolalarning qiziqishini uyg‘otib, til o‘rganishga bo‘lgan ijobiy munosabatini shakllantiradi.

2. Lug‘at boyligini mustahkamlash va yodda saqlashni yaxshilash

O‘yinlar orqali o‘rganilgan yangi so‘zlar va iboralar tezroq yodda qoladi. Masalan, so‘zlarni moslashtirish, fleshkartalar bilan ishlash va assotsiativ o‘yinlar bolalarning so‘z boyligini kengaytiradi. O‘yinlarning interaktivligi mantiqiy fikrlash va eslab qolish qobiliyatini oshirishga yordam beradi.

3. Muloqot va ijtimoiy ko‘nikmalarini rivojlantirish

O‘yin usuli bolalar o‘rtasida o‘zaro hamkorlikni kuchaytiradi va kommunikativ qobiliyatlarni shakllantiradi. Jamoaviy o‘yinlar orqali navbat kutish, boshqalarni tinglash va fikr bildirish kabi ko‘nikmalar rivojlanadi. Masalan, "Simon Says" yoki rolli o‘yinlar orqali bolalar ingliz tilida muloqot qilishda o‘zlariga ishonch hosil qilishadi.

4. Tovush talaffuzi va eshitish ko‘nikmalarini yaxshilash

Qo‘sishqlar, she’rlar va ritemik o‘yinlar orqali bolalar to‘g‘ri talaffuz qilishni o‘rganadilar. She’riy va ritmik mashg‘ulotlar til tuzilishini tabiiy tarzda o‘zlashtirishga yordam beradi. Buyruqlarni bajarish, tovushlarni ajratish kabi eshitish o‘yinlari bolalarning eshitish qobiliyatini rivojlantirishda muhim rol o‘ynaydi.

5. Tasavvur va ijodiy fikrlashni rag‘batlantirish

O‘yinlar bolalarning tasavvurini rivojlantirib, ularni ijodiy bo‘lishga undaydi. Masalan, ertak aytib berish o‘yinlari, qo‘g‘irchoq teatri yoki dramaviy o‘yinlar bolalarga ingliz tilida o‘z fikrlarini erkin ifoda etishga yordam beradi. Shu tarzda, bolalar muammolarni hal qilish vamustaqlil fikrlash ko‘nikmalarini ham rivojlantiradilar.

6. Stressni kamaytirish va ishonchni oshirish

An‘anaviy o‘rgatish usullaridan farqli ravishda, o‘yin usuli bolalar uchun qulay muhit yaratadi, bu esa ularning xatolardan qo‘rqmay, erkin gapishtilariga yordam beradi. O‘yin orqali o‘rganish natijasida bolalar o‘ziga ishonchli bo‘lib, til o‘rganishga bo‘lgan ishtiyoqi ortadi.

7. Multisensor ta’lim muhiti yaratish

O‘yinlar turli hissiy tajribalarni o‘z ichiga olganligi sababli, har xil o‘quv uslublariga mos keladi. Masalan, harakatli qo‘shiqlar, qidirish o‘yinlari va raqamli interaktiv o‘yinlar vizual, eshitish va kinestetik o‘rganuvchilar uchun samarali bo‘ladi.

Xulosa

Bugungi globallashuv davrida xorijiy tillarni, xususan ingliz tilini erta yoshdan o‘rgatish muhim strategik ehtiyojga aylangan. Maktabgacha ta’lim tizimida ingliz tilini o‘rgatish jarayonida o‘yin metodining qo’llanilishi esa ushbu muhim vazifani ijodiy, samarali va bolaning psixologik xususiyatlariga mos holda bajarishga imkon beradi. O‘yin — bu bolaning tabiiy faoliyat shakli bo‘lib, u orqali bola nafaqat o‘rganadi, balki fikrlaydi, eslaydi, muloqot qiladi va mustaqil xulosa chiqarishga o‘rganadi. Ana shu tabiiy jarayon orqali til o‘rgatish — bolaning o‘qishga bo‘lgan ishtiyoqini pasaytirmasdan, aksincha, uni rag‘batlantirishga xizmat qiladi. Shunday ekan, o‘yin metodining ta’limiy, tarbiyaviy va rivojlantiruvchi imkoniyatlaridan foydalanish dolzarb pedagogik masalalardan biri sifatida qaralmoqda. Bugun butun dunyoda ko‘p tillilik siyosati, madaniyatlararo muloqot va raqobatbardosh kadrlar tayyorlash dolzarb bo‘lib bormoqda. Shu nuqtai nazardan, maktabgacha ta’lim muassasalarida ingliz tilini o‘rganishga qulay muhit yaratish, ta’limning ilk bosqichidanoq til kompetensiyalarini shakllantirish har qachongidan muhim. O‘yin metodlari esa bolalar bilan muloqotga kirishishni, ularning e’tiborini jalb qilishni va darsni qiziqarli qilishni ta’minlaydi. Bu esa

zamonaviy ta’limda eng talab etiladigan yondashuvlardan biridir. Xulosa qilib aytganda, maktabgacha ta’limda ingliz tilini o‘rgatishda o‘yin metodidan foydalanish bolalarning shaxsiy rivojlanishi, ijodiy fikrashi va til kompetensiyalarini mustahkamlashda beqiyos rol o‘ynaydi. Bu metod orqali bola hayotining dastlabki bosqichidanoq dunyo bilan muloqotga tayyor bo‘lib boradi. Demak, raqobatbardosh va global fikrlovchi avlodni shakllantirishda o‘yin metodi maktabgacha ta’limdagি eng samarali vositalardan biri sanaladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

8. Ellis, R. (2003). Task-Based Language Learning and Teaching. Oxford University Press.
9. Pinter, A. (2017). Teaching Young Language Learners (2nd ed.). Oxford University Press.
10. Cameron, L. (2001). Teaching Languages to Young Learners. Cambridge University Press.
11. Wright, A., Betteridge, D., & Buck by, M. (2005). Games for Language Learning (3rd ed.). Cambridge University Press.
12. Brewster, J., Ellis, G., & Girard, D. (2002). The Primary English Teacher’s Guide. Penguin English.

13. Moon, J. (2000). Children Learning English: A Guidebook for English Language Teachers. Macmillan Education.

